

WELSHPONIEN JA COBIEN JALOSTUSARVOSTELU 2013

1. JALOSTUSARVOSTELUN PERUSTEET

Welshponien ja cobien osalta kantakirjaan merkitsemisessä noudatetaan The Welsh Pony and Cob Society:n (WPCS) vaatimuksia. Suomen Hippoksen järjestämän welshponien ja cobien vapaaehtoisen jalostusarvostelun tavoitteena on parantaa rodun perinnöllistä tasoa.

Jalostusarvostelu suoritetaan ensimmäisen kerran yksilöarvostelussa Suomen Hippos ry:n järjestämässä tai hyväksymässä näyttelyssä. Yksilöarvostelussa arvioidaan rotukohtaisten vaatimusten mukaisesti terveys, luonne, rakenne ja suoritukset. Yksilön saavutettua riittävät jälkeläistulokset, tehdään arvostelu jälkeläisten perusteella erikseen määriteltyjen vaatimusten mukaisesti. Jalostusarvostelu ei vaikuta ponin kantakirjaluokkaan.

2. YKSILÖARVOSTELU

Yksilöarvosteluun tarvittavia tuloksia kerätään Suomen Hippoksen järjestämässä tai hyväksymässä näyttelyissä, joissa poneja ja hevosia arvostellaan terveyden, luonteen, rakenteen ja suoritusten perusteella. Uudelleen arvostelukertoja ei ole rajoitettu, mutta kalenterivuoden aikana jokainen yksilö voi osallistua jalostusarvosteluun vain kerran. Viimeisin suoritettu arvostelu on aina voimassaoleva ja arvostelu on julkinen. Yksilöarvostelun perustella oriit voidaan palkita I tai II palkinnolla, tammot, ruunat ja nuoret ponit I, II tai III palkinnolla.

2.1 Osallistumisoikeudet

Jalostusarvosteluun sekä nuorten ponien ja maitovarsojen arvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan Suomen Hippos ry:n ylläpitämään welshponien ja cobien kantakirjan pääosastoon A, B, C tai D sektioon merkityt yksilöt, jotka polveutuvat puhtasrotuisista welshponeista ja cobeista.

2.2 Rakenearvostelu

Rakenteesta arvostellaan vähintään seuraavat kohdat

1. tyyppi
2. pää ja kaula
3. ylälinja
4. etuosa
5. takaosa
6. etujalat ja liikkeiden säännöllisyys
7. takajalat ja liikkeiden säännöllisyys
8. käyntiliikkeet
9. raviliikkeet
10. laukka (jalostusarvosteltavat tammot ja oriit)
11. yleisvaikutelma
12. kaviot

Jokaisesta arvostelukohdasta 1-11 annetaan pisteet 4-10, myös puolikkaita pisteitä voidaan käyttää. Arvostelukohdasta 12. annetaan sanallinen arvio. Oriiden palkitsemiselle on asetettu pistekeskiarvon minimiraja, muutoin rakennearvostelupisteitä ei lasketa yhteen, vaan palkintoluokka määräytyy yleisvaikutelman ja tyyppin perusteella. Lisäksi muille arvostelukohdille on määritelty minimikriteerit palkintoluokittain.

Palkintoluokat:

Tammat, nuoret ponit ja ruunat

I palkinto: tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 8, mikään arvostelukohta ei alle 6.

II palkinto: tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 7, kuitenkin toinen näistä vähintään 8, mikään arvostelukohta ei alle 5.

III palkinto: tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 6, kuitenkin toinen näistä vähintään 7, mikään arvostelukohta ei alle 5.

Oriit

I palkinto: tyyppi ja yleisvaikutelma vähintään 8, mikään arvostelukohta ei alle 6.

II palkinto: tyyppi vähintään 8, yleisvaikutelma vähintään 7, mikään arvostelukohta ei alle 5. Oriin pisteiden keskiarvon tulee olla vähintään 7,4.

2.3 Mitat

Jalostusarvostelutilaisuudessa otetaan vähintään seuraavat mitat:

1. säkäkorkeus
2. lautaskorkeus
sekä jalostusarvosteltavilta oriilta ja tammoilta lisäksi
3. rinnanympäryys
4. etusäären ympäryys

Mikäli ponilla on virallinen Suomen Ratsastajainliitto ry:n mittaustodistus, Suomen Hippos ry:n tai ulkomaisessa kantakirjassa hyväksytty mittaustulos säkäkorkeudesta, merkitään tämä mitta jalostusarvostelutietoihin. Muut mitat otetaan jalostusarvostelutilaisuudessa.

2.4 Maitovarsojen arvostelu

Maitovarsojen arvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan tapahtumahetkellä vähintään neljä viikkoa vanhat varsat, jotka polveutuvat rotukohtaisten vaatimusten mukaisesti.

Maitovarsosta arvostellaan vähintään seuraavat kohdat:

- tyyppi
- liikkeet
- yleisvaikutelma

Maitovarsojen arvostelua ei pisteytetä, vaan ne asetetaan palkintoluokkiin I, II tai III.

2.5 Nuorten ponien sekä ruunien arvostelu

Nuorten ponien arvosteluun kuuluvat rakenneominaisuudet.

2.5.1 Osallistumisoikeudet

Nuorten ponien arvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan 1-3 –vuotiaat tammat ja ruunat sekä 1-2 –vuotiaat oriit, jotka on merkitty Suomen Hippos ry:n ylläpitämään welshponien ja cobien kantakirjan pääosaston sektioihin A, B, C tai D.

Ruunat arvostellaan samalla tavalla kuin nuoret ponit.

Kolmevuotiaan tamman voi esittää joko nuorena ponina tai jalostusarvosteltavana tammana. Arvosteluvaihtoehdosta tulee tehdä ilmoitus näyttelyyn ilmoittautumisen yhteydessä.

2.6 Oriiden jalostusarvostelu

Oriiden arvosteluun kuuluvat terveys-, rakenne- ja käyttöominaisuudet.

2.6.1 Osallistumisoikeudet

Oriiden jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan vähintään 3-vuotiaat oriit, jotka on merkitty Suomen Hippos ry:n ylläpitämään welshponien ja cobien kantakirjan pääosaston sektioihin A, B, C tai D.

2.6.2 Terveysominaisuudet

Terveysominaisuudet arvioidaan Suomen Hippoksen ja alkuperämaan vaatimusten mukaisesti.

2.6.3 Rakennearvostelu

Rakennearvostelu suoritetaan kohdassa 2.2 esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

2.6.4 Käyttöominaisuudet

Oriit voivat suorittaa vapaaehtoisen käyttökokeen. Käyttökokeesta tulee erillinen merkintä ponin tietoihin. Käyttökokeen tulos ei vaikuta ponin jalostusarvostelutulokseen.

Suorituskyvyinkoe

Mikäli welshponi tai cob oritta tarjotaan ratsuponijalostukseen, tulee sen läpäistä Suomen Hippos ry:n hyväksymä suomalainen tai ulkomainen suorituskyvyinkoe. Kokeen hyväksyttävä pisteraja on maakohtainen. Kuusivuotiaat ja vanhemmat ponioriit eivät osallistu suorituskyvyinkokeeseen, vaan niiden tulee korvata se asetetuilla kilpailutuloksilla vähintään aluekilpailuissa.

2.6.5 Palkitseminen jalostusarvostelussa

Ori voidaan palkita I tai II palkinnolla, sen saavuttamien rakennearvostelutulosten perusteella. Jalostukseen hyväksyttävän oriin tulee suorittaa hyväksytysti eläinlääkärintarkastus. Mikäli ori ei ole suorittanut hyväksyttyä eläinlääkärintarkastusta, sen jälkeläiset rekisteröidään kantakirjan X-sektioon.

2.6.6 Orinumero

Orinumero myönnetään oriille, jotka ovat suorittaneet vähintään eläinlääkärintarkastuksen hyväksyttävästi.

2.7 Tammojen jalostusarvostelu

2.7.1 Osallistumisoikeudet

Tammojen jalostusarvosteluun ovat oikeutettuja osallistumaan vähintään 3-vuotiaat tammat, jotka on merkitty Suomen Hippos ry:n ylläpitämään welshponien kantakirjaan pääosaston sektioon A, B, C tai D. Kolmevuotiaan tamman voi esittää vaihtoehtoisesti joko nuorena ponina tai jalostusarvosteltavana tammana. Arvosteluvaihtoehdosta tulee tehdä ilmoitus näyttelyyn ilmoittamisen yhteydessä.

2.7.2 Terveysominaisuudet

Tammojen terveysominaisuuksien arvostelu koostuu yleisen terveydentilan arvioinnista. Epäiltäessä perinnöllistä vikaa tai sairautta arvostelulautakunta voi tarvittaessa määrätä tamman jatkotutkimuksiin.

2.7.3 Rakennearvostelu

Rakennearvostelu suoritetaan kohdassa 2.2 esitettyjen periaatteiden mukaisesti.

2.7.4 Käyttöominaisuudet

Tammat voivat suorittaa vapaaehtoisen käyttökokeen. Käyttökokeesta tulee erillinen merkintä ponin tietoihin. Käyttökokeen tulos ei vaikuta ponin jalostusarvostelutulokseen.

2.7.5 Palkitseminen jalostusarvostelussa

Tamma voidaan palkita I, II tai III palkinnolla, sen saavuttaman rakennearvostelutuloksen perustella.

2.7.6 Tammanumero

Tammanumero myönnetään niille tammoille, jotka on palkittu jalostusarvostelussa.

2.8 Kilpailu- ja käyttöluokkasuoritukset

Tamman ja oriin kilpailusuoritukset otetaan huomioon ja niiden perusteella se voi saada suoritusluokkamerkinnän.

2.9 Jalostusarvostelutulokset

Ponista kirjoitetaan lausunto, jossa mainitaan jalostuksen kannalta oleelliset seikat ponin terveydestä, rakenteesta, liikkeistä ja muista ominaisuuksista. Lausunto on julkinen. Jalostusarvostelun tulos on aina lopullinen ja julkinen. Jalostusarvostelusta tulee merkitä ponin tietoihin Suomen Hippos ry:n ylläpitämään tietokantaan.

2.10 Tuontiponien arvostelu

Suomen Hippoksen ylläpitämään welshponien ja cobien kantakirjan pääosastoon A, B, C tai D sektioon merkityt tuontiponit arvostellaan edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti.

3. Jälkeläisarvostelu

Jälkeläisarvostelun vahvistaa Suomen Hippos ry:n ratsu- ja ponivaliokunta. Ulkomaisia jälkeläistuloksia voidaan käyttää osana jalostusarvostelua, jolloin ponin omistajan on toimitettava ne määräaikaan mennessä Suomen Hippokseen. Jälkeläisarvostelun perusteella ori tai tamma voidaan palkita arvokirjaimella B, AB, A ja Valio.

3.1 Oriiden jälkeläisarvostelu

Palkittavan oriin arvosteltujen jälkeläisten keskiarvon tulee ylittää vähintään koko populaation keskitasoon. Tällöin huomioidaan arvosteltujen jälkeläisten lukumäärän ja koko jälkeläismäärän suhde.

Vähimmäisvaatimuksena oriin palkitsemiselle jälkeläistulostensa perusteella on:

arvokirjaimella B, jos

- vähintään 5 sen 1-vuotiasta tai vanhempaa jälkeläistä on palkittu Suomen Hippos ry:n järjestämissä tilaisuuksissa, ja joista
 - 5 on saavuttanut I tai II palkinnon

arvokirjaimella AB, jos

- se on B-palkittu ja
- 10 sen jälkeläistä on Suomen Hippos ry:n tilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon,
- tai 10 jälkeläisellä on kolme sijoitusta kansallisissa ratsastuskilpailuissa,
- tai jos 10 esitetystä jälkeläisestä 3 orijälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I tai II palkinnolla tai 3 tammajälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I palkinnolla.

arvokirjaimella A, jos

- se on AB-palkittu ja
- 20 sen jälkeläisistä on Suomen Hippos ry:n tilaisuuksissa saavuttanut I tai II palkinnon tai kukin kolme sijoitusta kansallisissa kilpailuissa ja
- niistä 3 orijälkeläistä on palkittu jalostusarvostelulla I tai II palkinnolla tai 3 tammajälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I palkinnolla

Valioluokka

A palkittu ori voidaan siirtää valioluokkaan erittäin korkeatasoisten jälkeläistensä perusteella.

3.2 Tammojen jälkeläisarvostelu

Palkittavan tamman jälkeläisten keskiarvon tulee ylittää vähintään koko populaation keskitasoon. Vähimmäisvaatimuksena tamman palkitsemiselle jälkeläistulostensa perusteella on:

Arvokirjaimella B, jos

Yksi sen jälkeläinen on palkittu Suomen Hippos ry:n järjestämässä tilaisuudessa vähintään II palkinnolla.

Arvokirjaimella AB, jos

- se on B-palkittu ja
- 3 sen jälkeläistä on palkittu palkitsemistilaisuuksissa, minkä lisäksi
 - esitetyistä jälkeläisistä 3 on saavuttanut vähintään II palkinnon
 - tai 1 orijälkeläinen on palkittu jalostusarvostelussa I tai II palkinnolla tai yksi tammajälkeläinen on palkittu jalostusarvostelussa I palkinnolla tai
 - kahdella on kolme sijoitusta kullakin kansallisissa ratsastuskilpailuissa

Arvokirjaimella A, jos

- se on AB-palkittu ja
- 5 sen jälkeläistä on esitetty palkitsemistilaisuuksissa ja
- esitetyistä jälkeläisistä 5 on saavuttanut vähintään II palkinnon, minkä lisäksi
 - kolmella jälkeläisellä tulee olla kolme sijoitusta kullakin kansallisissa ratsastuskilpailuissa tai
 - yhden orijälkeläisen tulee olla palkittu jalostusarvostelussa I tai II palkinnolla tai yhden tammajälkeläisen I palkinnolla
 - yhdellä on oltava suoritusluokkamerkintä

Valioluokka

Tamma voidaan siirtää valioluokkaan, jos sillä on 3 vähintään kolmesti kansallisten ratsastuskilpailujen vaativissa luokissa sijoittunutta jälkeläistä tai 3 orijälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I tai II palkinnolla tai 3 tammajälkeläistä on palkittu jalostusarvostelussa I palkinnolla.

3.3. Jälkeläispalkintojen myöntöperusteet

- Maahantuodun oriin tai tamman jälkeläisten tulosten huomioimiseksi niistä tulee esittää virallinen todistus.
- Tammalla tulee olla palkittu arvokirjainta AB varten 2 ja arvokirjainta A varten 3 jälkeläistä myös Suomessa.
- Oriilla tulee olla palkittu arvokirjainta B varten 3, arvokirjainta AB varten 6 ja arvokirjainta A varten 12 jälkeläistä myös Suomessa. Palkitsemisessa otetaan huomioon vain ne jälkeläiset, joiden isä on jalostukseen hyväksytty.
- Ponien palkitsemisessa huomioidaan vain ne jälkeläiset, jotka ovat puhdasrotuisia tai hyväksytyt risteytyksen tuloksena syntyneitä.
- Palkitsemisessa voidaan ottaa huomioon myös jalostusarvoindeksit.
- Palkitsemisessa voidaan ottaa huomioon myös rotunäyttelyiden tulokset.
- Ponien palkitsemisessa voidaan ottaa huomioon myös kilpailutulokset.
- Ori tai tamma voidaan jättää palkitsematta, jos se periyttää selvästi jotain jalostusta haittaavaa vikaa.
- Ori tai tamma voidaan palkita vuosittain vain yhdellä arvokirjaimella.
- Ori tai tamma voidaan palkita myös kuolemansa jälkeen.
- Tammojen arvokirjainta B myönnetään vaatimusten täytyessä automaattisesti, muita arvokirjaimia tulee anoa kirjallisesti Suomen Hippos ry:ltä.
- Mikäli jälkeläisten laatu antaa aiheutta, voidaan ori tai tamma poistaa jalostuskäytöstä.

4. Valitusoikeus

Jalostusarvostelun tuloksesta ei voi valittaa. Mikäli arvostelutilaisuutta ei ole toteutettu rodun voimassa olevan jalostusohjesäännön ja muiden asiaa koskevien ohjeistusten mukaisesti, voidaan asiasta valittaa. Valituksen voi tehdä henkilö, jonka omistuksessa tai hallinnassa kyseiseen valitukseen liittyvä yksilö on. Valitus tulee toimittaa kirjallisesti. Valitukset käsittelee Suomen Hippos ry:n ratsu- ja ponivaliokunta.

Arvostelupaikkaan ja tapahtumaan liittyvät valitukset tulee esittää arvostelutilanteessa, viimeistään puoli tuntia arvostelutilaisuuden päätyttyä arvostelutilaisuuden kansliaan.

Muut arvostelutilaisuuteen liittyvät valitukset tulee toimittaa kahden viikon kuluessa arvostelutilaisuudesta Suomen Hippokseen.

5. Jalostukseenkäyttöoikeuteen liittyvät määräykset

5.1 Astutuskirjanpito

Oriin omistajan tai pitäjän tulee pitää astutuskirjaa ja astutusluetteloja Suomen Hippoksen vahvistamilla lomakkeilla ja toimittaa astutus- ja keinosiemennystiedot vuosittain annettuna määräaikana alueensa hevosjalostusliittoon. Hevosjalostusliitot huolehtivat vuosittain alueellaan olevien oriiden jalostuskäyttöä koskevien tietojen keräämisestä, tarkastamisesta ja lähettämisestä Suomen Hippokseen.

5.2 Orilisenssi

Oriin omistajan tai pitäjän tulee vuosittain lunastaa orilisenssi.

6. Ratsu- ja ponivaliokunta ja arvostelulautakunnat

6.1. Ratsu- ja ponivaliokunta

Suomen Hippoksen nimeämässä ratsu- ja ponivaliokunnassa on vähintään kolme kasvatuksen asiantuntijaa. Lisäksi valiokunnassa ovat kotieläinten jalostustieteen asiantuntija, eläinlääketieteen asiantuntija, ratsastusurheilun asiantuntija, hevosjalostusliittoja edustava virkailija ja sihteerinä toimiva jalostusagronomi.

Ratsu- ja ponivaliokunnan jäsenten toimikausi on kolme vuotta ja toimikausia voi olla korkeintaan kaksi peräkkäin. Tarvittaessa voidaan käyttää asiantuntijatyöryhmiä.

6.2. Tamma- ja varsalautakunta

Tammojen ja varsojen arvostelulautakunta on päätösvaltainen, kun kaksi Suomen Hippos ry:n nimeämää tuomaria, joista toinen toimii puheenjohtajana, ovat läsnä.

6.3. Orilautakunta

Orilautakuntaan kuuluvat Suomen Hippos ry:n nimeämät tuomarit, eläinlääkäri ja sihteerinä toimiva jalostusagronomi. Oriiden arvostelulautakunta on päätösvaltainen, kun kolme Suomen Hippos ry:n nimeämää tuomaria, joista yksi toimii puheenjohtajana, ovat läsnä. Suorituskyvyn

testien osalta käytetään erikseen nimettyjä tuomareita. Lisäksi voidaan käyttää muita koti- ja ulkomaisia asiantuntijoita.

6.4. Esteellisyys

Jos joku lautakunnan jäsenistä on estynyt tai esteellinen, nimeää Suomen Hippos ry:n edustaja hänen tilalleen sijaisen. Lautakunnan jäsenen on välittömästi saatettava lautakunnan tietoon mahdollinen esteellisyyssperuste. Lopullisen päätöksen lautakunnan jäsenen esteellisyydestä ratkaisee lautakunta.

Lautakunnan jäsen on esteellinen, jos

- jäsen tai hänen lähiomaisensa on tai on ollut ko. hevosen kasvattaja, omistaja, osaomistaja, valmentaja tai maahantuojaja
- jäsen tai hänen lähiomaisensa on ko. hevosen isän tai emän kasvattaja, omistaja, osaomistaja, vuokraaja tai oriinpitäjä
- jäsen on palvelussuhteessa tai muussa toimeksiantosuhteessa ko. hevosen kasvattajaan, omistajaan, osaomistajaan, valmentajaan tai maahantuojaan
- tai jos ilmenee jokin muu vastaava esteellisyyssperuste, jolla luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta syystä vaarantuu.

Jos arvostelulautakunnan äänestäessä äänet menevät tasan, ratkaisee puheenjohtajan ääni.

Vahvistettu x/2013 Suomen Hippos ry, ratsu- ja ponivaliokunta

Liitteet:

- Yleinen terveystarkastuslomake
- Welshponi ja cob oriiden rotukohtainen terveystarkastuslomake
- Suoritusluokkavaatimukset